

Unikátní technická řešení z VÚHU slouží vědě i lidem dodnes

Ve Výzkumném ústavu pro hnědé uhlí v Mostě, který letos slaví 70 let od svého založení, vznikla celá řada unikátních technických řešení. Slouží nejen vědecké práci, ale i běžnému životu obyvatel Mostecka, aniž by si to vůbec uvědomovali. Mezi významné projekty, na kterých se ústav podílel patří například štola pod Jezeřím nebo koridor spojující Most a Chomutov.

Původním posláním Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí byla inovace těžebních technologií. Postupem času se ale přidaly také projekty na rekultivaci a péči o krajinu. I tuto historii připomínají letošní oslavy 70 let od vzniku ústavu.

„Ervěnický koridor je unikátní dílo, na kterém se výzkumný ústav podílel řešením klíčové geotechnické problematiky. Už ho vnímáme jako trvalou součást infrastruktury, ale málokdo ví, že např. zatrubnění řeky Bíliny je jen dočasné. Je předpoklad, že po skončení těžby se řeka zase vrátí zpět do otevřeného koryta,“ vysvětluje ředitelka Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí, Ing. Renáta Zárubová, Ph.D.

Podobně unikátním dílem jsou štoly poblíž Jezeří. Původně byly vybudovány čtyři a jejich úkolem bylo sledovat stabilitu svahů Krušných hor poté, co se k nim přiblížila těžba. V 80. letech minulého století se začaly objevovat obavy, že těžba pod horami může způsobit nestabilitu horského masivu. *„Průzkum a měření ve štolách prokázalo, že těžba nemá takový vliv, jak jsme se obávali,“* říká Renáta Zárubová. Do dnešních dnů zůstává v provozu poslední štola Jezeří.

„Je ražená přímo pod zámek Jezeří a prochází pánevní sedimentací až do pevného krystalinika. Stále slouží jako výzkumné pracoviště a řada organizací v ní provádí měření,“ upozorňuje vedoucí odborného útvaru geotechnika a hydrologie VÚHU Ing. Lukáš Žižka, Ph.D. Nedávno o data z měření pohybu krušnohorského masivu projevíly zájem například německé dráhy, které mají v plánu vybudovat tunel pro železniční spojení Prahy a Drážďan. I proto mají výzkumníci zájem o její zachování i do budoucna. *„Chceme ji zachovat nejen pro vědecké účely, ale také jako montánní památku podobně jako jsou dnes uchovány štoly po rudném dobývání v Krušných horách,“* říká Lukáš Žižka.

„Pomineme-li technickou unikátnost štoly, i unikátnost vlastního geologického prostředí, jímž štola prochází, zcela určitě by neměla být opomíjena unikátní možnost sledování vlivu budoucí hydrické rekultivace v takto tektonicky a báňsko-geologicky komplikovaném prostředí,“ vysvětluje další důvody k zachování štoly Jezeří technický náměstek VÚHU RNDr. Jan Burda, Ph.D. Výzkumný ústav proto pořídil interaktivní 3D mapu důlního díla. Je součástí projektu epochaMost, který mapuje krajinné, společenské, demografické, kulturní a sídelní změny, kterými Mostecko prošlo za posledních 200 let.